

Tjänsteproduktionsindex 2015

HA0104

I denna beskrivning redovisas först allmänna och legala uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt. Detta dokument avser undersökningsperioden 2015-04-01 till 2016-03-31.

Innehållsförteckning

A	Allmänna uppgifter	2
A.1	Ämnesområde	2
A.2	Statistikområde	2
A.3	SOS-klassificering	2
A.4	Statistikansvarig	2
A.5	Statistikproducent	2
A.6	Uppgiftsskyldighet	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	3
A.8	Gallringsföreskrifter	3
A.9	EU-reglering	3
A.10	Syfte och historik	3
A.11	Statistikanvändning	3
A.12	Uppläggning och genomförande	4
A.13	Internationell rapportering	4
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar	4
B	Kvalitetsdeklaration	5
B.0	Inledning	5
B.1	Innehåll	5
1.1	Statistiska målstorheter	5
1.1.1	Objekt och population	5
1.1.2	Variabler	5
1.1.3	Statistiska mått	6
1.1.4	Redovisningsgrupper	6
1.1.5	Referenstider	6
1.2	Fullständighet	6
B.2	Tillförlitlighet	7
2.1	Tillförlitlighet totalt	7
2.2	Osäkerhetskällor	7
2.2.1	Urval	7
2.2.2	Ramtäckning	7
2.2.3	Mätning	7
2.2.4	Svarsbortfall	7
2.2.5	Bearbetning	7
2.2.6	Modellantaganden	7

2.3	Redovisning av osäkerhetsmått.....	8
B.3	<i>Aktualitet</i>	8
3.1	Frekvens	8
3.2	Framställningstid.....	8
3.3	Punktlighet	8
B.4	<i>Jämförbarhet och sammanvändbarhet</i>	8
4.1	Jämförbarhet över tiden.....	8
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	9
4.3	Sammanvändbarhet med annan statistik	9
B.5	<i>Tillgänglighet och förståelighet</i>	9
5.1	Spridningsformer.....	9
5.2	Presentation	9
5.3	Dokumentation	9
5.4	Tillgång till primärmaterial	9
5.5	Upplysningstjänster.....	10

A Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Handel med varor och tjänster

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Inrikeshandel

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS)

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100)

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån

Postadress: Box 24 300, 104 51 Stockholm

Besöksadress: Klaravägen 100

Kontaktperson: Jenny Strandell

Telefon: 010 - 479 44 46

E-post: fornamn.efternamn@scb.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån
Postadress: Box 24 300, 104 51 Stockholm
Besöksadress: Klaravägen 100
Kontaktperson: Jenny Strandell
Telefon: 010 - 479 44 46
E-post: fornamn.efternamn@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Statistiken baseras på resultat från andra undersökningar.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

A.8 Gallringsföreskrifter

Statistiken baseras på resultat från andra undersökningar.

A.9 EU-reglering

Statistiken är inte EU reglerad, men statistik skickas till Eurostat.

A.10 Syfte och historik

Tjänsteproduktionsindex (TjPI) är ett månatligt volymindex som tagits fram för att vara en aktuell indikator över tjänsteproduktion. I utredningen "Utveckling och förbättring av den ekonomiska statistiken", Statens Offentliga Utredningar (SOU) 2002:118, framfördes önskemål om statistik över tjänstesektorns produktion på månadsbasis. Mot bakgrund av detta utvecklades det månatliga TjPI under åren 2007-2008. Data för det månatliga TjPI finns från januari år 2000.

År 2010 påbörjades ett stort projekt med syfte att ta fram en samordnad undersökning för tjänste- och industrisektorn. Undersökningen driftsattes under andra kvartalet 2015 och innebär att TjPI samordnas med flera andra undersökningar inom tjänste- och industrisektorn med avseende på bland annat urvalsdesign, estimation och insamlingsvariabel.

A.11 Statistikanvändning

TjPI används som underlag för beräkningar av bruttonationalprodukten (BNP) och kan användas av enskilda företag, organisationer och regionala organ för branschstudier, marknadsanalyser och konjunkturbedömningar. Användarna av TjPI är bland andra nationalräkenskapsenheten (NR) vid SCB, Riksbanken, Konjunkturinstitutet, Finansdepartementet och forskare.

A.12 Uppläggning och genomförande

Statistiken avser mäta de kortsiktiga förändringarna i tjänsteproduktionens utveckling. Tjänsteproduktion mäts i termer av förädlingsvärde och TjPI är ett volymindex utformat för att mäta förändring i förädlingsvärdevolymer mellan två tidpunkter. I TjPI används förändring i deflaterade omsättningsvärden som approximation för förändring i förädlingsvärdevolym för alla detaljbranscher förutom *Uthyrning och förvaltning av egna eller arrenderade fastigheter och småhus (SNI 68.201) och Förvaltning i bostadsrättsföreningar (SNI 68.204)*. SNI innebär standarden för Svensk näringsgrensindelning 2007 (SNI 2007). För dessa två detaljbranscher används volymmått för skattningen av produktionsvärdevolymer.

Uppgifter om omsättning samlas in via undersökningen *Omsättning inom tjänstesektorn* (HA0101). Ett preliminärt månatligt TjPI baseras på omsättningsuppgifter insamlade från ett urval av företag. Ett slutligt månatligt TjPI baseras till stor del på omsättningsuppgifter från momsdeklarationer inkomna till Skatteverket. Den slutliga kvartalsstatistiken är baserad på en *totalräkning* för alla företag som ingår i rampopulationen. Användningen av administrativa data varje kvartal syftar till att förbättra kvaliteten i statistiken.

Uppgifter om prisförändringar, som används för att deflatera omsättning, hämtas från en rad olika källor. De deflatorer som används i TjPI är tjänste-, konsument-, producent-, och importprisindex samt löneindex i de fall där lämplig deflator saknas. Prisuppgifterna som används baseras på uppgifter från olika undersökningar inom främst prisstatistiken, *Prisindex i producent- och importled*, PPI, (PR0301) samt *Konsumentprisindex* (PR0101). Löneindexet baseras på undersökningar från lönestatistiken, *Konjunkturstatistik, löner för privat sektor*, KLP, (AM0101).

För branscherna 68.201 och 68.204 görs volymantagande över stocken av antalet färdigställda lägenheter och småhus med hjälp av SCB:s statistik över nybyggda bostäder.

Utifrån deflaterade omsättningsuppgifter och reflaterade volymuppgifter (för SNI 68.201 och 68.204) beräknas indexserier med kedjeindexmetoden, där uppgift om förädlingsvärden används som vikter vid indexberäkningen.

A.13 Internationell rapportering

En engelsk statistiknyhet läggs ut på webbplatsen varje månad. Rapportering av TjPI sker varje månad till Eurostat, de uppgifter som skickas omfattar kalenderkorrigerade, okorrigerade samt säsongrensade serier.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Inga kommande förändringar planeras till 2016.

B Kvalitetsdeklaration

Kvalitetsdeklarationen avser de uppgifter som samlas in i urvalsundersökningen som går under namnet *Omsättning inom tjänstesektorn*.

B.0 Inledning

TjPI mäter förädlingsvärdets utveckling i fasta och kalenderkorrigerade indextal. TjPI mäts per månad, kvartal och år för samtliga ingående i undersökningen *Omsättning inom tjänstesektorn*.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

TjPI beräknas som indextal med basår 2010 samt som den årliga förändringen mätt i procent. Indikatorn beräknas totalt för hela tjänstesektorn och fördelat på olika branschgrupper med startår 2000. För tjänsteproduktionsindex görs ingen insamling. TjPI är en härledd indikator som baseras på data från omsättningsstatistiken, priser och förädlingsvärden. För undersökningstekniska detaljer hänvisas läsaren till beskrivningen av *Omsättning inom tjänstesektorn* (HA0101), för priser *Prisindex i producent- och importled* (PR0301), *Konsumentprisindex* (PR0101), *Konjunkturstatistik, löner för privat sektor* (AM0101) och för förädlingsvärden *Företagens ekonomi* (NV0109).

1.1.1 Objekt och population

TjPI är en produkt av redan sammanställd statistik såsom omsättning inom tjänstesektorn och olika prisindex. Ingen egen insamling sker inom ramen för denna statistik. Objekt och population för TjPI sammanfaller med objekt och population ingående i undersökningen *Omsättning inom tjänstesektorn* (exklusive branscherna 36-39).

1.1.2 Variabler

Tjänsteproduktion mäts i termer av förädlingsvärde och TjPI är ett volymindex utformat för att mäta förändring i förädlingsvärdevolymer mellan två tidpunkter. Förädlingsvärdevolymer kan ses som skillnaden i volym mellan vad som slutligen *produceras* av varor/tjänster (output) och vad som behövs i *förbrukning* för att producera dessa varor/tjänster (input). Förädlingsvärdevolymer kan bara mätas om det är möjligt att mäta både input- och outputsidan. Det är i allmänhet svårt på korttidsbasis och därför bygger TjPI på antagandet att outputsidan ensamt kan representera förändringar i förädlingsvärdevolymer.

Inom en detaljbransch används samma metod för approximation av förädlingsvärdevolymer men för olika detaljbranscher kan olika metoder för approximation användas.

Data som vanligen används i ett produktionsindex som approximation för

förändring i förädlingsvärdevolym är:

- förändring i deflaterade omsättningsvärden
- förändring i observerade volymer/kvantiteter
- förändring i arbetade timmar

vilka även är internationellt vedertagna samt rekommenderade av European System of Accounts (ESA).

I TjPI används förändring i deflaterade omsättningsvärden som approximation för förändring i förädlingsvärdevolym för alla detaljbranscher förutom *Uthyrning och förvaltning av egna eller arrenderade fastigheter och småhus (SNI 68.201)* och *Förvaltning i bostadsrättsföreningar (SNI 68.204)*. För dessa två detaljbranscher används volymmått för skattningen av produktionsvärdevolymer.

1.1.3 Statistiska mått

TjPI är ett volymindex som avser att mäta förändringen i den ekonomiska aktiviteten inom tjänstesektorn. TjPI beräknas som ett kedjeindex av Laspeyres typ. Det innebär att när man skapar ett index mellan ett basår och ett aktuellt år vägs kvantiteter för det aktuella året samman med priser från basåret, vilket sedan jämförs med kvantiteter för basåret vägda med priser från basåret. Varje årslänk mäter hur mycket genomsnittlig omsättning under respektive år har förändrats från genomsnittlig omsättning under föregående år. Denna form av index används även av Nationalräkenskaperna (NR). Utvecklingstalen inom respektive branschgrupp vägs ihop med hjälp av branschernas relativa bidrag till BNP för tjänstesektorn, baserat på branschernas förädlingsvärde. Vikterna hämtas på grov branschnivå från Nationalräkenskaperna (NR) och på mer detaljerad nivå från undersökningen Företagens ekonomi (FEK).

Förutom okorrigerade indextal i fasta och löpande priser redovisas indextal baserade på kalenderkorrigerade och säsongrensade data samt trendsattade data.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Resultaten beräknas för 134 branschgrupper. Resultaten offentliggörs fördelat på 22 branschgrupper vid preliminärtresultat och på 33 branschgrupper vid slutligt resultat. Uppgifterna redovisas på 2-siffernivå och aggregat enligt SNI2007.

1.1.5 Referenstider

Indextal beräknas primärt för månad och anger månadens produktionsläge i förhållande till den genomsnittliga produktionsnivån under 2010. Indextal beräknas också för kvartal och år.

1.2. Fullständighet

TjPI mäter utveckling för branscherna SNI 45–96 exkl 41-43 och 64-66 enligt SNI2007. Tillsammans med *Industriproduktionsindex*, IPI, (NV0402) ger de båda undersökningarna en bild av hur den ekonomiska utvecklingen ser ut i Sverige. TjPI, IPI och *Byggproduktionsindex* (NV0003) utgör tillsammans de tre källorna för *Produktionsindex över näringslivet*, PIN (NV0004) som därmed ger en bättre och mer fullständig bild av den ekonomiska utvecklingen i Sverige. För att ytterligare förbättra har utvecklingen av volymindexet *Produktionsvärdeindex* (PVI) påbörjats.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

TjPI baseras på resultat från ett antal statistiska undersökningar vilket innebär att tillförlitligheten i TjPI i huvudsak beror på kvalitén i de underliggande källorna. Information om de olika osäkerhetskällorna framgår av respektive enskild undersökning. Uppgifter om omsättning samlas in i undersökningen *Omsättning inom tjänstesektorn* (HA0101). Prisuppgifter till deflatering samlas in i olika undersökningar främst inom prisstatistiken: Prisindex i producent- och importled (PR0301) och Konsumentprisindex (PR0101). Löneindexet baseras på undersökningar från lönestatistiken, Konjunkturstatistik, löner för privat sektor, (AM0101). Uppgifter om förädlingsvärde hämtas på grov branschnivå från Nationalräkenskaperna (NR0103) och fördelas på mer detaljerad nivå med hjälp av uppgifter insamlade i undersökningen Företagens ekonomi (NV0109).

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Se punkt 2.1.

2.2.2 Ramtäckning

Se punkt 2.1.

2.2.3 Mätning

Se punkt 2.1.

2.2.4 Svarsbortfall

Se punkt 2.1.

2.2.5 Bearbetning

Materialet från de olika delundersökningarna är granskat innan det bearbetas för TjPI. En slutlig granskning görs på aggregerade branschdata före publicering.

2.2.6 Modellantaganden

Det huvudsakliga modellantagandet som görs i TjPI är att förädlingsvärde approximeras med uppgifter om produktionsnivåer. Men, eftersom det är svårt för uppgiftslämnarna att månadsvis rapportera produktionsnivå så approximeras vidare produktionsnivå med omsättningsnivå eller produktionsvolym.

Beräkningar baserade på omsättningsstatistiken är inte korrigerade för lagerförändringar, vilket kan påverka resultaten för enskilda branscher.

I TjPI används Tjänsteprisindex (TPI) för deflatering i ett antal detaljbranscher. TPI beräknas endast på kvartalsbasis vilket innebär att vid beräkning av TjPI används samma TPI alla månader inom ett kvartal. När TPI för de tre månaderna i kvartal (k) ska beräknas finns inte TPI för kvartal (k) färdigt. Det innebär att en skattning av TPI kvartal (k) måste användas. Skattningen baseras på en framskrivning av TPI för kvartalet innan med hjälp av två allmänt vedertagna regressionsmodeller "ARIMA" och "Exponential smoothing", modellen beror på vilken detaljbransch som framskrivningen avser. Vid redovisning av TjPI första månaden i kvartal (k+1) revideras TjPI för de ingående månaderna i kvartal (k). Vid denna revidering används det faktiskt beräknade TPI för kvartal (k).

Säsongrensning och kalenderkorrigerering bygger till viss del på modellantaganden.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Ingen redovisning av osäkerhetsmått för TjPI görs.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

TjPI publiceras kl 09.30 senast en månad plus fem dagar efter referensmånadens slut, med undantag av referensmånad juni som publiceras något senare. Förskjutningen beror på svårigheter att samla in uppgifter under sommarmånaderna.

3.2 Framställningstid

TjPI för en given månad publiceras kl 09:30 ca 35 dagar efter månadens slut. Undantag görs för referensmånad juni som publiceras något senare. Förskjutningen beror på svårigheter att samla in uppgifter under sommarmånaderna.

3.3 Punktlighet

Publicering sker enligt på förhand fastställd publiceringsplan.

B.4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Vid publiceringen av TjPI avseende april 2015 infördes flera metodförändringar. Förändringarna infördes som ett led i att förbättra kvaliteten i statistiken och att samordna den ekonomiska månads- och kvartalsstatistiken. Statistiken samordnades vad gäller urvalsram, urval, insamlingsvariabel samt hur statistiken bearbetas. För att minimera effekten av tidsseriebrott och nivåskiften bakåt i tiden har en anpassning av historiska tidsserier gjorts. Jämförbarheten över tiden kan dock ha påverkats av metodförändringarna.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Sverige är ett av mycket få länder som utvecklat ett TjPI.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

Uppgifterna för omsättningsstatistiken för övriga tjänstesektorn och för detaljhandeln samordnas med TjPI som publiceras månadsvis. Med hjälp av omsättningsstatistiken och deflatorer (prisindex) för respektive bransch kan TjPI tas fram för tjänstesektorn i likhet med industrins *Industriproduktionsindex*, IPI, (NV0402).

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Varje månad publiceras statistiken på SCB:s webbplats i form av tabeller, diagram samt i Statistikdatabasen. En statistiknyhet publiceras på SCB:s webbplats. En kortfattad statistiknyhet finns tillgänglig att prenumerera på. Detta sker ca 35 dagar efter undersökt månads slut.

5.2 Presentation

Resultaten redovisas i form av indextal med referensår 2010, det vill säga genomsnittet av indextalen för år 2010 är 100. Statistiken publiceras i kalenderkorrigerade, okorrigerade, säsongrensade samt trendsattade serier. I samband med publicering ges en svensk respektive engelsk statistiknyhet ut.

5.3 Dokumentation

Kvaliteten hos statistiken beskrivs i detta dokument, *Beskrivning av Statistiken* (BaS).

Framställningen av statistiken och statistikregistret beskrivs i, *Statistikens framtagning* (SCBDOK).

Detaljerad information om statistiken beskrivs i *Statistikens detaljerade innehåll* (MetaPlus).

Samtliga dokumentationer finns publicerade på SCB:s webbplats, www.scb.se.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Mikrodata hanteras inte inom ramen för TjPI.

5.5 Upplysningstjänster

Vid frågor om statistiken kontakta:

Jenny Strandell

Telefon: 010 - 479 44 46

E-post: fornamn.efternamn@scb.se